

Ügyszám: NAIH-6432-2/2024.
Ügyintéző: dr. Halász Ilona

dr. Vig Gyula ügyvezető igazgató részére

Magyar Nemzeti Bank

Tisztelt Ügyvezető Igazgató Úr!

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény végrehajtásának az MNB által felügyelt szolgáltatókra vonatkozó, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvény szerinti szűrőrendszer kidolgozásának és működtetése minimumkövetelményeinek részletes szabályairól szóló 26/2020. (VIII. 25.) MNB rendelet (a továbbiakban: **26/2020. MNB rendelet**) helyébe lépő a Magyar Nemzeti Bank által felügyelt szolgáltatóknak a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben foglalt egyes kötelezettségei végrehajtásának részletszabályairól, valamint e szolgáltatóknak az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvény szerinti szűrőrendszer kidolgozásának és működtetésének minimumkövetelményeiről szóló MNB rendelet tervezetét (a továbbiakban: **Klasszikus pénzmosási MNB rendeletervezet**) áttekinttem és az alábbi észrevételt teszem.

A Klasszikus pénzmosási MNB rendeletervezet rendelkezései természetes személyek adatai mellett jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező személyek adatainak kezelését is érintik. A GDPR¹ személyi hatályából következően a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság észrevételei csak a természetes személyek adatainak kezelésére vonatkoznak.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 5. § (3) bekezdésében foglaltak konkretizálják a kötelező adatkezelést elrendelő törvény adatvédelmi szempontból szükséges minimális szabályozási tartalmát, mely jelen esetben a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Pmt.), továbbá az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2017. évi LII. törvény, ugyanis e két törvényben kapott felhatalmazás alapján kerül megalkotásra a véleményezendő rendeletervezet. Ez alól a Klasszikus pénzmosási MNB rendeletervezet 40. § (5) bekezdése a kivétel, ugyanis ez a bekezdés egy kötelező adatkezelést és adatmegőrzést ír elő, amihez az MNB rendeleti szint nem megfelelő az Infotv. 5. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés alapján.

A Klasszikus pénzmosási MNB rendeletervezet 5. §-ának kodifikációs szempontból való újragondolását látom szükségesnek, ugyanis a hivatkozott rendelkezés arról szól, hogy mit nem tart elégségesnek. Ehelyett a szabályozásnak arról kellene kifejezetten rendelkeznie, hogy a

¹ A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2016/679 (EU) rendelet

szolgáltatónak ellenőriznie kell a tényleges tulajdonosi nyilvántartást, továbbá amit még elő akar írni a jogszabály azzal kapcsolatban, hogy mit csináljon ezen kívül a szolgáltató. Álláspontom szerint leginkább átfogalmazást igénylő fordulat a tervezetben a következő: az „információk felhasználása önmagában nem elégséges, különösen akkor nem, ha az üzleti kapcsolathoz magasabb kockázat társul, vagy ha szolgáltatónak kétségei vannak afelől, hogy a nyilvántartásban szereplő személy a tényleges végső tulajdonos.” Ezen kívül az „információk felhasználása” fordulat helyett is vagy az „adatok kezelése” vagy legalább az „adatok értékelése” fordulat használatát javasolom.

A Klasszikus pénzmossási MNB rendelettervezet a 34. §-ban - a 26/2020. MNB rendelethez hasonlóan - tartalmaz rendelkezést arról, hogy a belső ellenőrző és információs rendszer képes legyen a benne rögzített adatoknak a Pmt.-ben meghatározott időtartam alatt visszakereshetőséget lehetővé tevő nyilvántartására. Emellett a Klasszikus pénzmossási MNB rendelettervezet a 26/2020. MNB rendelettel ellentétben rendelkezést tartalmaz – a 12. §-ban – az úgynevezett ügyfélismereti kérdőívvel összefüggésben, és tételesen felsorolja azokat a minimum követelményeket, melyeket az üzleti kapcsolat céljáról és tervezett jellegéről tartalmaznia kell. Az ügyfélismereti kérdőívre vonatkozó rendelkezés kifejezetten nem említi, de a természetes személyek adatai vonatkozásában valószínűsíthetően legalább természetes személyazonosító adatokat is tartalmaz

Tekintettel arra, hogy a fent említett ellenőrző és információs rendszer, továbbá ügyfélismereti kérdőív GDPR 4. cikk 1. pont szerinti személyes adatokat is tartalmaz, ezért ezen személyes adatokhoz a GDPR 15. cikk alapján az érintettek hozzáférhetnek, melyről a rendelettervezet nem tesz említést. Ez ugyan nem ütközik a GDPR rendelkezéseibe, ugyanakkor a Hatóság véleménye szerint az érintettek hozzáférési jogának a rendelettervezetben történő említése azért lenne célszerű, mert így egyértelművé válna az adatkezelők ezzel összefüggő kötelezettsége, és ezzel megakadályozhatók lennének a GDPR rendelkezésébe ütköző, az adatkezelőhöz benyújtott hozzáférési kérelmekre vonatkozó esetleges elutasító válaszok.

A fentiekén túl érintetti jogok gyakorlása, valamint az átlátható adatkezelés érdekében a Hatóság indokoltan látja azt, hogy a Klasszikus pénzmossási MNB rendelettervezet 12. § kiegészítésre kerüljön egy újabb bekezdéssel, melyben a szolgáltató azon kötelezettségét rögzítenék, hogy az ügyfélismereti kérdőíven tájékoztatást nyújt az adatkezelésről. Ez a további bekezdés az adatkezelő GDPR 13. cikk szerinti kötelezettségét emelné be a rendelettervezetbe abból a célból, hogy a szolgáltatók ez alapján nagyobb valószínűséggel teljesítenék a rendelettervezetben rögzített kötelezettségeiken túli, adatkezeléssel összefüggő alapvető kötelezettségüket is.

A Klasszikus pénzmossási MNB rendelettervezet 25. § c) pontjában hivatkozott „független és más megbízható forrásokból gyűjtött adatok” a Hatóság véleménye szerint a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontjában szabályozott „átláthatóság” elvébe ütközik, mivel nem nevesíti azokat az adatbázisokat, melyeknek a személyes adatait összehasonlítás céljából kezeli az adatkezelő. Ezen adatbázisok tételes felsorolása mindenképpen indokolt lenne, mivel nem sok ilyen („megbízható”) adatbázis van, melyből az adatkezelő a nevesített célból személyes adatokat vehet át, ezért azok a jogszabályban történő felsorolása is elvárható.

Kérem a fenti észrevételek megfontolását, figyelembevételét.

Budapest, „az elektronikus aláírás és időbélyeg szerint”

Dr. habil. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár